

ACTIVITEITEN JAARVERSLAG 2025

Activiteiten Jaarverslag 2025

Tekst:

Jip Hinten
Coen de Jong

Fotografie:

Laura Barnett
Esther de Cuijper
Meike Driesen
Lot Groenendijk
Coen de Jong
Kevin Nieuwenhuis
Ben Schotpoort
Eva Spierenburg
Nikki Westerhout
Patrick Wetzels

Vormgeving:

Coen de Jong

Inleiding

Het verkennen en zichtbaar maken van de wisselwerking tussen kunsten en de daaraan gelieerde of voor een deel ermee samenhangende terreinen. Dat is een van de doelstellingen die bij de oprichting van stichting 38CC in de statuten kwam te staan. Die wisselwerking was precies waar het om ging in het programma van 2025 waarin uiteenlopende onderwerpen en disciplines aan bod kwamen.

We begonnen het jaar met de 9e kunst: de strip. De expositie van de Delftse tekenaar Milan Hulsing *Voetsporen* was de eerste keer dat 38CC een tentoonstelling geheel wijdde aan het beeldverhaal. En met groot succes. Zelfs de Volkskrant werd er mee gehaald.

Hierna richtten we ons op Industrieel Ontwerp, een ander terrein waar aan we niet eerder een groot project hadden gewijd. In het interdisciplinaire project *(un)making* stond duurzaamheid centraal met het werk van de Japanse ontwerper Yoshinari Nishiki als vertrekpunt. Het project, dat ondersteund werd door het Stimuleringsfonds voor Creatieve Industrie, bewoog zich tussen de domeinen van kunst, wetenschap en design. Naast een tentoonstelling werden er interactieve performances, workshops en een symposium georganiseerd. Een bijzonder en voor ons ook nieuw te proberen onderdeel was de conceptstore: een pop-up tentoonstelling van ontwerpstudenten in een leegstaand winkelpand op loopafstand van 38CC.

De zomer voelde vertrouwd met alweer de derde editie van *Bobbi's Summer School*, een tentoonstelling met jonge kunstenaars en workshops voor kinderen. Wel was er een nieuw element: *Atelier38*, een tijdelijke maakplek voor jongeren vanaf 14 jaar georganiseerd van uit het jongerenprogramma *GenCC 2.0*. Dit jongerenprogramma kende daarnaast onderdelen als Salons en Open Mic avonden en kon worden uitgevoerd dankzij middelen vanuit de *impuls jongerencultuur* van de gemeente Delft.

De solotentoonstellingen van Eva Spierenburg en Shani Lesemann die voor en na de zomer plaatsvonden kregen een meerwaarde door de samenwerkingen met welzijnsorganisaties en culturele instellingen. Samenwerkingen die we komend jaar willen bestendigen.

Echoes of presence t/m 05.01 2025

De succesvolle tentoonstelling *Echoes of presence* werd afgesloten met een activiteit in het kader van het jongerenprogramma *GenCC 2024: De Rariteiten Salon*. Geïnspireerd door de kunstwerken van Bas de Wit in de tentoonstelling -vervormde Griekse en Romeinse zuilen- werd door de jongeren het thema de 'pilaren van de samenleving' gekozen voor het evenement. Er was een video te zien met interviews met Delftenaren waarin zij werden gevraagd naar hun interpretatie van dit thema. Vanuit dezelfde thematiek gingen de jongeren aan de slag met het bouwen van een gezamenlijk kunstwerk. De avond werd afgesloten met een spoken word voordracht door woordkunstenaar Wim Landuyt.

Voetsporen - Milan Hulsing

12.01 t/m 09.02.2025

Een kleiende ambtenaar in Egypte, een Hongaarse smokkelaar in de Caraïben, twee meiden die pulpboekjes verzamelen in Pakistan, een schakende Turkse kolonel op Duivelseiland, allemaal komen ze voor in de beeldverhalen van de Delftse tekenaar Milan Hulsing. De solotentoonstelling *Voetsporen* in 38CC nam ons mee in zijn veelkleurige, fantasierijke wereld. Zijn magistraal getekende verhalen kenmerken zich naast de kleurrijke personages ook door de bijzondere locaties, die niet alleen als achtergrond dienen, maar vaak ook een interessante sociaal psychologische context vormen. Hulsings langdurig verblijf in het buitenland is hierbij zeker van invloed.

Zo tekende hij, toen hij in Caïro woonde aan de vooravond van de Tahrir-opstand, de nu al klassiek te noemen strip *Stad van klei*, een verhaal over gekte, corruptie, dromen en politiegeweld in een chaotisch Egypte. Voor zijn nieuwste boek *Voetsporen* dat in

38CC gepresenteerd werd put hij uit herinneringen aan het Tsjechië waar hij de zomers van zijn jeugd doorbracht. Het boek bevat een vijftal door hem bewerkte en getekende verhalen van Tsjechische auteur Karel Capek. Naast een overzicht van Hulsings stripwerk was in de tentoonstelling de handgeschilderde animatiefilm Magic Show te zien en een reeks portretposters waarmee hij een ode brengt aan muzikale pioniers uit Afrika, Azië en de Arabische wereld.

Tijdens de tentoonstelling was er ook een kleine expositie over Voetsporen in de etalage van boekhandel Paagman in de Choorstraat. De tentoonstelling in 38CC werd afgesloten met een signeursessie door Hulsing. Er verscheen er een mooi paginavullend artikel over de tentoonstelling in de Volkskrant.

Yoshinari Nishiki
Myrthe Krepel
Janne Schimmel
Noud Sleumer

15.02-21.04.2025

(UN)MAKING IT HAPPEN

Thomas Thwaites
Risk Hazekamp
Elisa van Joolen
Mark Wang
Studio Lernert & Sander

22.02-21.04.2025

CONCEPTSTORE

Yoshinari Nishiki
Chris Vooren
Yubin Jia
marrenathan design

(un)making it happen 15.02 t/m 21.04 2025

Een energiedrink van Japanse duizendknoop, een smartphone-vernietiger, en een auto gemaakt van wilgentakken, het was allemaal te zien in de tentoonstelling *(un)making it happen*. Vertrekpunt van de tentoonstelling was het werk van de Japanse kunstenaar Yoshinari Nishiki die zich al jaren bezighoudt met de volgende vraag: Wat als we stoppen met het eindeloos produceren van meer duurzame spullen en ons afvragen waarom we ze überhaupt maken? Dit leidde hem tot zijn onderzoek naar het concept “(un)making” waarvoor hij zich tussen de domeinen van kunst, wetenschap en design beweegt. Aan de hand van projecten van een selectie internationale kunstenaars en designers nodigde de tentoonstelling uit om na te denken over de systemen en spullen om ons heen. Wat schatten we op waarde, en wat vinden we waardeloos?

In de tentoonstelling was werk te zien van: Risk Hazekamp (NL) & Puck Kroon (NL), Elisa van Joolen (NL/IT), Myrthe Krepel (NL), Yoshinari Nishiki (JP), Janne Schimmel (NL) & Aela Watt (USA), Noud Sleumer (NL), Studio Lernert & Sander (NL), Thomas Thwaites (UK), Mark Wang (TW). De tentoonstelling werd op 22 april geopend met een 'EROI Drink proeverij' van kunstenaar en ontwerper Yoshinari Nishiki.

Publieksprogramma

Tijdens de tentoonstelling vond een uitgebreid publieksprogramma plaats, dat zich met verschillende onderdelen richtte op diverse doelgroepen.

Op zaterdag 15 maart en zaterdag 5 april waren de makers Elisa van Joolen, Noud Sleumer en Myrthe Krepel aanwezig in 38CC voor interactie en activatie van hun werk. Zo kon je oude smartphone worden vernietigd in de *Smartphone Destructor* van Noud Sleumer en gingen bezoekers het gesprek aan met Myrthe Krepel over de betekenis van 'geld' en 'schulden' als onderdeel van haar interactieve performance *(un)going Dutch*, die zij speciaal voor de tentoonstelling in 38CC ontwikkelde. Ook was er de mogelijkheid om een van de gerecyclede EVJ bags van Elisa van Joolen af te halen in 38CC om deze tijdelijk kosteloos te mogen lenen en gebruiken.

Workshop: making (un)making

Tijdens de tentoonstelling werden er twee keer workshops aangeboden waarin Yoshinari Nishiki met de deelnemers aan de slag ging om hun eigen (un)made concepten te ontwikkelen. De workshops vonden plaats op zaterdagochtend 15 maart en 5 april. Er werd begonnen met een artist talk door Nishiki met verschillende denkoefeningen om kennis te maken met zijn gedachtengoed. Vervolgens werden deelnemers uitgenodigd om op basis van persoonlijke herinneringen op zoek te gaan naar hun eigen (un)made momenten, die daarna op een creatieve manier werden verwerkt tot nieuwe (un)made concepten.

Symposium: questioning (un)making

Op vrijdag 4 april vond van 15:00 tot 19:00 uur het symposium *questioning (un)making* plaats bij 38CC. Aan de hand van presentaties van vijf sprekers werd het gedachtengoed rondom (un)making uitgediept en de rol die dit speelt binnen de domeinen van kunst, wetenschap en design. Naast Yoshinari Nishiki waren er bijdragen van social designer Myrthe Krepel, TU Delft professoren Katherine Song en Lóránt Tavasszy en curator/kunstenaar Mike Stubbs. Na hun presentaties gingen de sprekers met elkaar in gesprek en werd ook het publiek uitgenodigd om hun vragen en ideeën over (un)making te delen. Het symposium trok een gevarieerd publiek van studenten, wetenschappers en kunstenaars, wat zorgde voor een levendige discussie.

(un)making concept store

Als onderdeel van de tentoonstelling was vanaf 22 februari 2025 de (un)making concept store geopend, in een winkelpand op loopafstand van 38CC (Molslaan 4 Delft). De concept store is ingericht en vormgegeven door studenten van TU Delft en KABK Den Haag in samenwerking met Yoshinari Nishiki. Er was werk te zien van o.a. Chris Vooren, marrenathan design, Yubin Jia en Greenpeace.

I can be a mountain – Eva Spierenburg 03.05 t/m 06.07 2025

Kunstenaar Eva Spierenburg (NL, 1987) transformeerde de ruimte van 38CC tot een nieuwe wereld. Met klei, zand, op botten lijkende takken, vissenhuid, sisal, textiel en kilometers borduurgaren had ze tekeningen, muurschilderingen en installaties gemaakt die voortvloeien uit haar verblijf in IJsland in 2024. Daar voelde ze dat we verbonden zijn met alles en iedereen om ons heen. De deeltjes water die zich in ons lichaam bevinden, stroomden ooit in de zee of vielen als regendruppels neer op de aarde. Spierenburg wilde met *I can be a mountain* dat gevoel van verbondenheid vasthouden en overbrengen aan de bezoeker: wat betekent het om als sterfelijk wezen onderdeel te zijn van een eeuwig universum? Tot nu toe probeerde Spierenburg met haar werk een visuele vorm te vinden voor zintuiglijke ervaringen en de sporen die zij achterlaten in het lichaam. *I can be a mountain* toonde een omslagpunt in haar oeuvre. Ze toonde aan de hand van nieuwe werken, die zij gedurende een jaar speciaal voor de ruimte van 38CC maakte, de verwantschap tussen lichaam en de aarde.

I can be a mountain werd op 3 mei geopend met een introductie van Veerle Driessen en een voordracht van auteur en dichter Sholeh Rezazadeh uit haar roman *Ik ken een berg die op me wacht* (2023).

30 en 31 mei was 38CC weer locatie van *Delft Fringe Festival*. Tussen de kunstwerken van Eva Spierenburg vonden er optredens plaats van Hidde Kramer, Sebastiaan de Bie en Yasin. Tijdens de Artist Talk op 22 juni ging curator Veerle Driessen in gesprek met Eva Spierenburg over de werken in de tentoonstelling.

Onvergetelijk 38CC – in samenwerking met Odensehuis de Linde

38CC en Odensehuis de Linde Delft hebben in 2025 samen een cultureel programma voor ouderen ontwikkeld. Het Odensehuis de Linde Delft, een ontmoetingscentrum voor mensen met geheugenklachten, bezocht 38CC voor de eerste keer in 2023. Samen met coördinator Anita van der Drift ontstond in de jaren daarna het idee om in samenwerking een duurzaam programma te ontwikkelen geïnspireerd op het Meet Me project van het MoMA New York. De zintuiglijke aard van de tentoonstelling *I can be a mountain* van kunstenaar Eva Spienburg was de ideale aanleiding voor het ontwikkelen van dit nieuwe programma. Hierbij lag de focus op de verschillende materialen in de tentoonstelling, die meerdere zintuigen prikkelden door middel van beeld, tast, en geluid. Het programma bestond uit een introductie en workshop in Odensehuis de Linde en een interactief bezoek aan de tentoonstelling in 38CC. Voorafgaand aan het programma bezocht het team van 38CC meerdere malen Odensehuis de Linde Delft en vonden er ontmoetingen plaats tussen de vrijwilligers van beide organisaties. De insteek is het vormen van een duurzame samenwerking en er worden plannen gemaakt voor een vervolg van het programma in 2026.

Bobbi's Summer School: Fruiting Bodies 19.07 t/m 14.09

Bij de derde editie van *Bobbi's Summer School* gaf 38CC weer ruimte aan vijf jonge kunstenaars. Dit keer met een praktijk waarin zij onderzoeken hoe geest, lichaam, natuur en technologie met elkaar verweven zijn. In de tentoonstelling *Fruiting Bodies* vloeiden hun werken in elkaar over en maakten met uiteenlopende materialen nieuwe levensvormen zichtbaar. Zo waren er sculpturen van klei en latex te zien van Silke Riis (DK), die een verbinding aangingen met de vervreemdende 3D-geprinte objecten van Fedrik Vaessens (NL). Samen bouwden ze een nieuwe installatie speciaal voor de videoruimte van 38CC. Nikki Vroom (NL) toonde sculpturen, deels bekleed met vilt en textiel, gebaseerd op haar eigen lichaam. Shizhe Qian's (CN) werken uitgevoerd in textiel en glas toonden een nieuwe relatie tussen technologie en herinnering. De schilderijen van Luna van der Straaten (NL) lieten de bezoekers stilstaan bij details uit de natuur die we vaak over het hoofd zien.

Bobbi's Summer School is een initiatief van Delftse kunstenaar en curator Bobbi Cleij. De deelnemende kunstenaars werden door haar geselecteerd uit reacties op een Open Call voor recent afgestudeerd talent. Tijdens de tentoonstelling werden door de deelnemende kunstenaars gratis workshops georganiseerd voor kinderen uit Delft en vond het jongerenatelier *Atelier 38* plaats. De grafische vormgeving van de tentoonstelling werd verzorgd door de jonge ontwerper Pippa Lili Lotta.

Workshops Summer School

De vijf deelnemende kunstenaars organiseerden ieder een workshop gebaseerd op hun eigen kunstpraktijk voor kinderen uit (regio) Delft. Hierbinnen lag de nadruk op het ontdekken van verschillende materialen en onderwerpen. De volgende workshops vonden deze editie plaats: *Maskers viltten*, *Op zoek naar schatten uit de toekomst*, *Herinneringen verbeelden met behulp van kunstmatige intelligentie*, *3D insectenwereld maken*, *Toekomstplaneten schilderen* en *Buitenaardse torens bouwen*.

Atelier38

Tijdens *Bobbi's Summer School* werd een nieuw onderdeel binnen het jongerenprogramma *GenCC* georganiseerd: *Atelier38*, een tijdelijke maakplek voor jongeren vanaf 14 jaar. Onder begeleiding van twee creatieve coaches werkten zij zes weken aan hun eigen projecten in een speciaal ingericht atelier in 38CC en namen ze deel aan workshops. De periode werd afgesloten met een interactief evenement, georganiseerd door de deelnemers zelf. Ook bezoekers konden meedoen en zelf creatief aan de slag gaan in het atelier. Twee projecten die tijdens *Atelier38* zijn gemaakt werden na afloop van het project tentoongesteld in DOK Tanthof en DOK Delft centrum.

Ode aan een dier 20.09 t/m 12.10

In de tentoonstelling *Ode aan een dier* brachten ruim 160 deelnemers uit Delft en omgeving een liefdevol eerbetoon aan dieren. Van schilderijen en keramiek tot sculptuur en textielwerken: ieder kunstwerk toonde een unieke, persoonlijke band tussen mensen en andere dieren. De schilderijen werden gemaakt door cursisten van de VAK Delft (begeleid door docenten Mariska van den Enden, Wilma Keizer en Jan Wisse), de keramiek door kunstenaars verbonden aan Zinderin Kunst-Middin in Den Haag en de sculptuur en textielwerken waren het resultaat van workshops van het Cultuurhuis Delft & Studio 015 (begeleid door Maaïke Kalkhoven).

De tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking met de Haagse kunstenaar Shani Leseman, die zich met haar praktijk inzet voor de rechten van 'meer dan menselijke dieren.' *Ode aan een dier* werd georganiseerd in het kader van de programmalijn Voor & Door Delftenaren: een jaarlijks initiatief waarin bewoners van Delft samen een tentoonstelling realiseren. Ook diende de tentoonstelling als opmaat naar Lesemans solotentoonstelling die aansluitend opende in 38CC.

In Between Worlds

25.10. 2025 t/m 11.01.2026

De laatste tentoonstelling van 2025 was een solotentoonstelling van de Haagse kunstenaar Shani Lesman (Curaçao, 1996). Met *In Between Worlds* nodigde Lesman bezoekers uit om te ervaren hoe schilderkunst een brug kan slaan tussen de dagelijkse realiteit en de droomwereld. Het was de eerste solotentoonstelling van de kunstenaar, waarin nieuw en ouder werk samenkomt: naast schilderijen ook monotypes, keramiek, glazen objecten en video's. Ook maakte Lesman een aantal wandschilderingen in de ruimte van 38CC. Tijdens de opening van de tentoonstelling werd op uitnodiging van Shani Lesman muziek gespeeld door Shanna M. Casey vanuit haar project *She Coyote*.

Als onderdeel van Cultuurbarbaren – het culturele activiteitenprogramma voor kinderen in de basisschoolleeftijd in Delft tijdens de herfstvakantie – organiseerden we een workshop waarin kinderen hun favoriete (fantasie)dier konden schilderen op een kussensloop.

GenCC 2.0

In 2025 werd het succesvolle jongerenprogramma *GenCC*, dat startte in 2024, voortgezet onder de noemer *GenCC 2.0*. Gedurende het hele jaar werden er activiteiten georganiseerd voor en met name ook door jongeren uit Delft en omgeving. Het programma omvatte onder andere Open Mic Avonden, Salons en een speciaal jongerenatelier. Het laatste, *Atelier38*, is reeds beschreven bij de tentoonstelling *Bobbi's Summer School* waarin het was opgenomen.

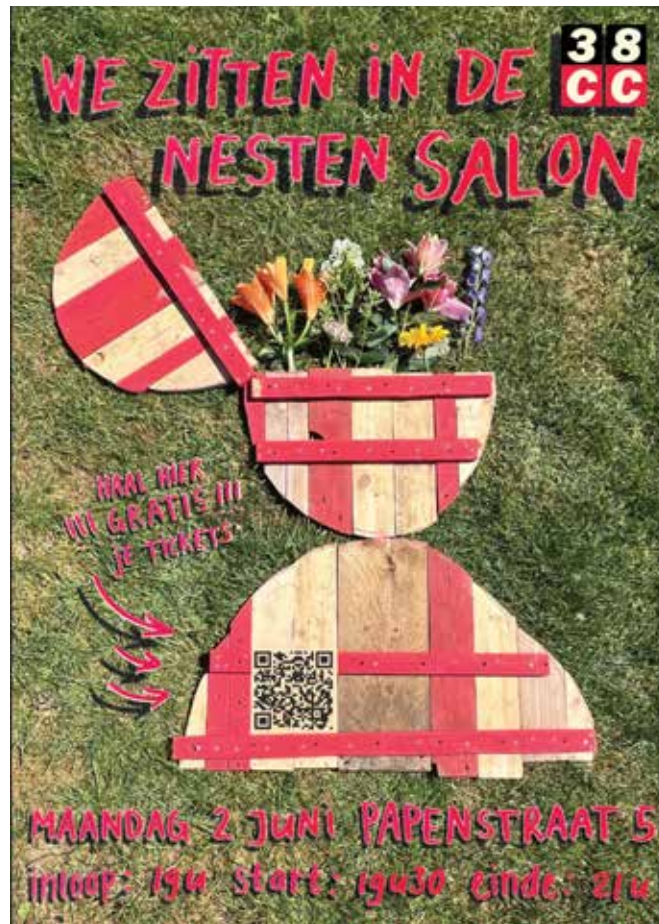
GROOT SPRAAK Open Mics 2025

Er vonden vier Open Mic Avonden plaats in 2025, op 28 februari, 16 mei, 17 oktober en op 19 december; de vierde Open Mic betrof een speciale kerstborrel editie. De avonden werden ook dit jaar weer begeleid door woordkunstenaar en presentator Nichon van der Heijden en voorzien van commentaar door huisdichter Jilles Feij.

De verschillende edities waren weer een selectie van bijzondere en uiteenlopende voordrachten, waaronder muziek van Delftse straatmuzikanten, een 'one-man' theatershow en poëzie.

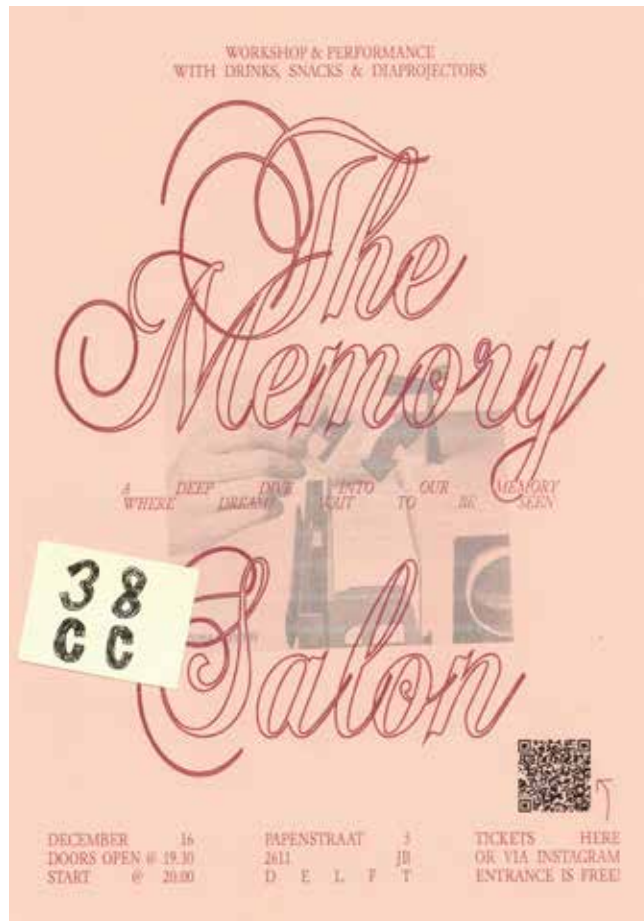

Salons 2025

Op 2 juni werd de Salon *We zitten in de Nesten* georganiseerd in samenwerking met V.D.G. Lancet, de culturele tak van studentenvereniging Virgiel. Het thema was gebaseerd op de tentoonstelling van Eva Spierenburg. Het werd een avond waarop met verschillende activiteiten de relatie tussen mens en natuur werd onderzocht. Zo werden er in groepjes vogelhuisjes gebouwd, waren er verschillende hapjes gemaakt gebaseerd op vogelhuisjes en was er een optreden van theaterduo *Nachtelijk Gespuis* getiteld *Rattus*, waarin de band tussen mensen en ratten op ludieke wijze werd verbeeld.

Op 16 december vond *The Memory Salon* plaats, georganiseerd door Nikki Westerhout, Jona Meijer en Arif Janmohamed. Het thema van de avond was gebaseerd op de tentoonstelling *In Between Worlds* van Shani Leseman, waarin dromen een centrale rol speelt. "Sommige herinneringen voelen als dromen. Sommige dromen voelen als herinneringen. In *The Memory Salon* verkennen we de ruimte ertussen: door middel van een geluidspersformance, dia's en projectoren, drankjes en gezelschap visualiseren en archiveren we onze dromen." Het programma bestond uit een workshop en een muzikale performance met vioolmuziek en synthesizer.

To Sea at The Crossroads in de wijken: vanaf 02.09.2023

Als onderdeel van de tentoonstelling *To Sea at The Crossroads* werden in 2023 op verschillende plekken in de openbare ruimte grote fotowerken van Lisandro Suriel tentoongesteld. In eerste instantie zouden de werken een jaar te zien zijn, maar door de vele positieve reacties van het publiek werd besloten ze langer te laten hangen. Hierbij speelde ook dat levensduur van de foto's langer is dan ingeschat. Ondertussen zijn wel op drie locaties de werken verwijderd door veranderde omstandigheden. In 2026 zijn ze nog te zien bij Buurthuis Voorhof Delft, KopieKoffie, Wijkcentrum de Vleugel en Wijkcentrum de Wending.

Publiciteit en publieksbereik

2025 was een goed jaar wat betreft positieve (landelijke) media-aandacht. Zo schreef de Volkskrant over de tentoonstellingen van Milan Hulsing en Eva Spierenburg. Over die laatste verscheen ook een groot artikel in het Financieel Dagblad en in de digitale versie van kunsttijdschrift Metropolis M.

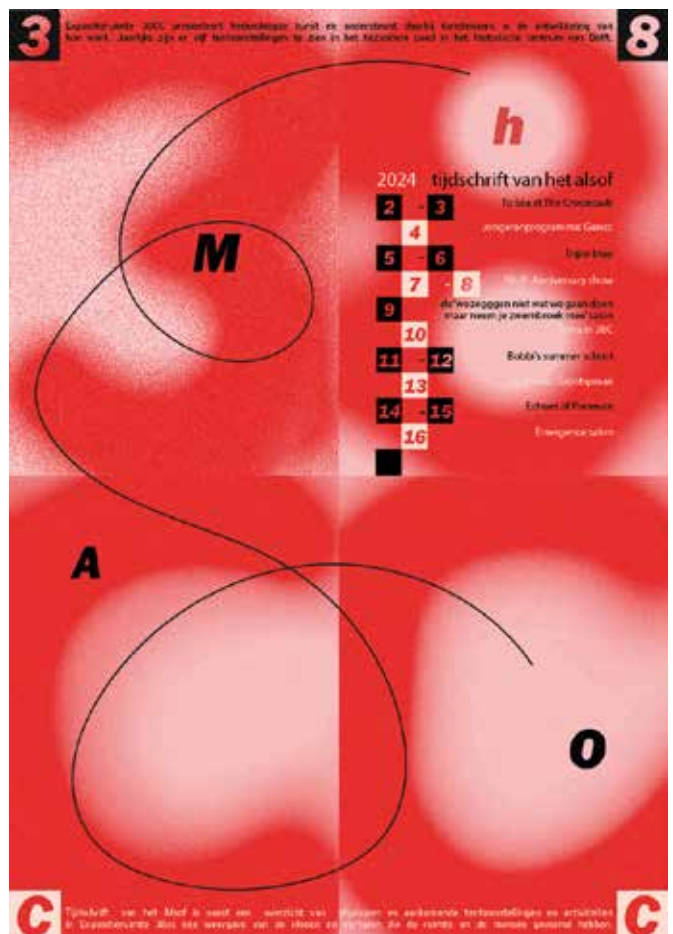
Bijzondere aandacht was er voor co-directeur Jip Hinten. Zij werd door het Financieel Dagblad genomineerd als één van de 50 FD talenten van 2025, in het bijzonder voor haar werkzaamheden bij 38CC. Ook verscheen er op 2 maart een uitgebreid interview met Hinten op de website van kunsttijdschrift Metropolis M. Het stuk zet de geschiedenis van 38CC uiteen en haakte in op de recente veranderingen binnen de organisatie, onder anderen het co-directeurschap van Jip Hinten en Coen de Jong, en de ontwikkeling van het jongerenprogramma GenCC.

Over dat laatste werd ook stagiair Nathan Douenburg geïnterviewd door de lokale krant Delft op Zondag en Omroep Delft. Bij Omroep Delft werd voorafgaand aan elke tentoonstelling aangeschoven voor promotie, zowel door de curatoren als door kunstenaars en ook twee van de jonge *Atelier38* deelnemers hadden hier hun radiodebuut.

Als publiciteitsmiddelen werd gebruik gemaakt van persberichten voor landelijke en lokale pers, gerichte uitnodigingen voor openingen en evenementen, sociale media als Instagram en facebook, posters verspreid door de stad en advertenties. Ter promotie van de concept store werd door *Fien Studio* in samenwerking met de studenten een reclamevideo gemaakt.

In het kader van haar stage produceerde Lot Groenendijk een magazine met daarin zowel een terugblik op de activiteiten van 38CC in 2024, als een vooruitblik op het programma in 2025.

In 38CC zijn in 2025 totaal 6576 bezoekers geteld in de Papestraat en de tijdelijke (un)making concept store op de Molstraat. Op die laatste locatie werd ook een zeer groot, niet nader gespecificeerd, aantal 'window shoppers' bereikt.

Samenwerkingen

38CC ziet het als een belangrijk doel om vanuit haar eigen identiteit en positie te streven naar samenwerking met andere organisaties ter verbreding van programmering, draagvlak en bereik. Er waren in 2025 samenwerkingen met boekhandel Paagman, de TU Delft, de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten Den Haag, Odensehuis de Linde, het Delft Fringe Festival, Cultuurbarbaren, De VAK, Cultuurhuis Delft en Zinderin Kunst-Middin Den Haag. De nieuwe samenwerking met Odensehuis de Linde in het bijzonder is er een die we zijn aangegaan met een duurzaam

me intentie, om jaarlijks of liever nog meermaals per jaar activiteiten te organiseren voor ouderen en mensen met (beginnende) geheugenproblemen in Delft. Vanuit het jongerenprogramma *GenCC* onderhouden we samenwerkingen met verschillende Delftse organisaties, waaronder de OWee en DOK. Zo waren de resultaten van *Atelier38* zichtbaar in DOK centrum en DOK Tanhof. Als lid van de stuurgroep van de Cultuurtafel Delft zet 38CC zich in voor niet alleen de beeldende kunsten, maar voor het versterken van de gehele cultuursector.

Financiën

Het is een principiële keuze om geen entreegeld te heffen om de toegang tot 38CC laagdrempelig te houden voor een zo breed mogelijk publiek. Wel is er een beleid van "pay as you like", waarbij de bezoekers een vrijwillige donatie wordt gevraagd. Dit heeft in 2025 ruim € 3.800 opgebracht, cash en per pin. Naast de basis prestatiesubsidie kreeg 38CC van de gemeente Delft subsidie uit de *impuls jongerencultuur*. Ook van het Mondriaanfonds, het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, het BNG Cultuurfonds, Amarte, Kerkelijke Stichting Stalpaert van der Wiele en Stichting voor Hulp aan Delftse Jongeren werd subsidie verkregen. Aan de vrijwilligers van 38CC werd een vrijwilligersvergoeding van € 5 per uur betaald. Bij het betalen van professionals, zoals de co-directie of gastcuratoren, is gestreefd naar betaling volgens de regels van fairpay zoals vastgelegd in de *Richtlijn functie- en loongebouw instellingen beeldende kunst 2025*.

Uit de samengestelde jaarrekening blijkt dat de activiteiten in 2025 hebben geleid tot een positief bedrijfsresultaat over het verslagjaar van € 10.382, hetgeen aan de reserve is toegevoegd.

Organisatie 38CC

Het fundament van 38CC bestaat uit een kleine kern professionals en een hechte groep enthousiaste vrijwilligers die ervoor zorgen dat bezoekers zich welkom voelen in 38CC. In 2025 bestond het vrijwilligers team uit: Sonja, Berta, Jacqueline, Leo, Rubi, Lucia, Corry, Ank, Erik, Rob en Marianne, die dit jaar na ruim dertien jaar afscheid nam als gastvrouw. Jip Hinten en Coen de Jong fungeren als co-directie en zorgen gezamenlijk voor de artistiek inhoudelijke programmering en de zakelijke organisatie.

Er waren in de loop van het jaar drie stagiairs werkzaam. Nathan Douenburg van de TU

Delft en Lot Groenendijk van de VU Amsterdam, rondden hun stages succesvol af in mei en juni. In september begon Maurits Dekker als nieuwe stagiair vanuit zijn studie Industrieel ontwerp aan de TU Delft.

Ook oud stagiairs bleven professioneel betrokken bij 38CC. Bobbi Cleij natuurlijk als curator en initiatiefneemster van *Bobbi's Summer School* en ook Derek Kuiper, die in 2022 als student kunstgeschiedenis stage liep. Nu was hij als gastcurator betrokken bij het project *(un)making it happen* en bij het ontwikkelen van de tentoonstelling *Soft machine* die voor begin 2026 gepland staat.

Feitelijke gegevens instelling

Activiteiten

Expositieruimte 38CC verzorgt sinds 2008 een tentoonstellingsprogramma met hedendaagse kunsten. Hierin staat een hoogwaardige kwaliteit en een landelijke uitstraling centraal. Als uitgangspunt voor de programmering heeft 38CC ingehaakt op het maatschappelijke discours dat over sociale en culturele identiteit wordt gevoerd. Ter verdieping en verbreding van het tentoonstellingsprogramma ontwikkelt 38CC een gevarieerd parallelprogramma. Zo wordt in een breed cultureel programma met lezingen, workshops, muziek en nevenexposities op uiteenlopende manieren de thematiek van het programma aan diverse publieksgroepen aangeboden.

Doelstellingen

38CC wil in de eerste plaats goede actuele kunst tonen om zo een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van hedendaagse kunstenaars, kunst en het artistieke klimaat. Daarnaast probeert 38CC ook het draagvlak van kunst te verbreden door een breed publiek te interesseren voor hedendaagse beeldende kunst. Daarom koppelt 38CC in de jaarprogramma's altijd het maatschappelijke aan het artistieke. Dit om direct en concreet een breed publiek aan te spreken en het zo meer en gemakkelijker inzicht te geven in de hedendaagse, actuele kunst.

Doelgroepen

Gezien de algemene doelstelling van 38CC (goede actuele kunst tonen om de ontwikkeling van kunst, kunstenaars en artistiek klimaat te stimuleren en daarnaast draagvlak voor hedendaagse beeldende kunst te verbreden door een breed publiek te adresseren) én door de specifieke thematiek van het meerjarenprogramma richten we ons op de volgende doelgroepen:

- kunst- en cultuurliefhebbers en professioneel betrokkenen
- (cultuur)toeristen uit binnen- en buitenland
- een breed publiek (van voornamelijk lokale bewoners)

De voorafgaande jaren hebben bewezen dat door het aanbod van een kwalitatief hoogstaand en actueel tentoonstellingsprogramma de eerste groep vanuit heel Nederland de weg naar 38CC heeft weten te vinden. In de derde groep, breed publiek, nemen jongeren een bijzondere positie in als doelgroep. Deze krijgt extra aandacht door samenwerking in het programma met de TU Delft en de jongerenprogramma's *Bobbi's Summerschool* en *GenCC*.

Stichting

38CC is een stichting en culturele ANBI. Het bestuur van Stichting 38CC wordt gevormd door Tamar Bot (voorzitter), Marnix Weiler (penningmeester), Manon Portos Minetti (secretaris) en Erik Ploegmakers (bestuurslid). Het bestuur is onbezoldigd en hanteert de Governance Code Cultuur.

Het bestuur fungeert als bestuur op afstand en heeft de dagelijkse leiding en organisatie van 38CC gemandateerd aan Jip Hinten en Coen de Jong.

Delft, 24.03.2026

Bijlagen

- Milan Hulsing, Volkskrant, 13 .01.2025
- Eva Spierenburg, Volkskrant 14.05.2025, FD Persoonlijk 31.05.2025, Metropolis M 15.06.2025
- Jip Hinten, FD persoonlijk 06.02.2025, Metropolis M interview 02.03.2025
- Nathan Douenburg, Hemd van het lijf, 18.05.2025, Delft op Zondag

Milan Hulsing maakte graphic novel van humoristische korte verhalen van Karel Čapek

In Delft is een solotentoonstelling te zien van de veelkleurige Nederlandse striptekenaar Milan Hulsing. Zijn nieuwste graphic novel *Voetsporen* dompelde hij onder in het bruinkool van Tsjechoslowakije.

Joost Pollmann

schrijft voor de Volkskrant over strips, graphic novels en beeldcultuur.

13 januari 2025, 15:03

Bewaard

Delen

Klara verdient een centje aan een zeldzame bloem. Uit: 'De blauwe chrysanthe'. Milan Hulsing

In 1921 bedacht de Tsjechische toneelschrijver Karel Čapek de term 'robot': toen een noviteit, nu iets alledaags. Hij werd er beroemd mee, maar dat hij ook prachtige verhalen op zijn naam heeft staan is veel minder bekend. Stripmaker Milan Hulsing brengt daar nu verandering in met de bundel *Voetsporen*, waarvoor hij vijf van Čapeks verhalen heeft gevisualiseerd.

De verschijning van het boek wordt gecombineerd met een gelijknamige tentoonstelling in de Delftse expositieruimte 38CC, zodat Hulsings verfijnde techniek ook op groot formaat kan worden bestudeerd.

Grijsbruine tinten

Vroeger rook Tsjechoslowakije naar bruinkool. In Praag hadden sommige gebouwen zelfs de kleur van bruinkool. En dus heeft tekenaar Hulsing (51) zijn bundel *Voetsporen* gedoopt in grijsbruine tinten, om de sfeer op te roepen van de tijd waarin de verhalen zijn ontstaan.

Karel Čapek experimenteerde in 1929 met korte humoristische teksten waarin hij het menselijk tekort op de hak nam. Hieruit kwamen de boeken *Verhalen uit de linkerzak* en *Verhalen uit de rechterzak* voort. Hulsing is zoon van een Tsjechische moeder, maar beheerst zelf de taal niet. Voor zijn verstripping gebruikte hij een Engelse editie uit 1994, vertaald door Norma Comrada.

Meneer Tomia, ambtenaar op leeftijd, komt tot inkeer. Uit: 'Een poging tot moord'. Milan Hulsing

De tekeningen in *Voetsporen* zijn met Photoshop opgebouwd in lagen. 'Ik zet de platen eerst op in vlakken en vlekken, en breng dan schaduwen en licht aan. Het is een soort boetseren, maar dan digitaal. Ik zet eerst alle plaatjes rudimentair op en kan dan over de hele pagina heen gaan detailleren. Maar ik kan die latere lagen ook weer weghalen, want soms werkt dat beter voor de toon van het verhaal, zeker wat lichaamstaal betreft.' In het verhaal *Oplatka's einde* bijvoorbeeld ligt het doorzefde lijk van moordenaar Oplatka er akelig kaal en uitgekleeft bij.

Derde literaire bewerking

Voor Milan Hulsing is dit alweer zijn derde literaire bewerking. In 2015 verscheen zijn versie van *De aanslag*, naar de bestseller van Harry Mulisch, en vier jaar daarvoor maakte hij indruk met *Stad van klei*, gebaseerd op de gelijknamige roman van de Egyptische schrijver Mohamed El-Bisatie.

In die tijd woonde Hulsing zelf in Caïro, waar hij een omvangrijke collectie platenhoezen aanlegde. Die waren vaak gezeefdrukt en inspireerden Hulsing tot het portretteren van beroemde zangers en zangeressen uit de Arabische wereld, waarvan hij posters liet drukken.

In expositieruimte 38CC zijn meerdere wanden gevuld met die felgekleurde portretten, van Fairouz uit Libanon en Umm Kulthum uit Egypte, tot minder bekende namen uit Ethiopië en Bangladesh. Deze galerij contrasteert mooi met de bruinkoolgetinte wereld van Karel Čapek, die trouwens ook door Hulsing is geportretteerd: in *Voetsporen* is zijn hoofd paginagroot afgebeeld.

Voetsporen. Milan Hulsing en Karel Čapek. Concerto Books: 110 pagina's; € 29,99. Tentoonstelling t/m 9/2 in 38CC in Delft.

Kunstwerk v/d week

Eva Spierenburg, *Moving as a mountain*

Mount Tamalpais
geschilderd door
Etel Adnan
Foto Getty

Bewegende bergen

De beweging van het IJslandse landschap zit in de schilderijenreeks *Moving as a Mountain*, maar het zouden ook lichamelijke processen kunnen zijn.

Door Sarah van Binsbergen

Detail van *Moving as a mountain*.
Foto Natascha Libbert

In het nummer *Moving Mountains* uit 2008 zingt Usher over een liefde die over de houdbaarheidsdatum is. Zij wil niet meer, maar ontkent dat. Hij probeert de boel te redden, maar het valt niet mee. Als de romantische poëet die hij is, vergelijkt Usher dit onheil met natuurgeweld. Er woedt een orkaan. En steeds als het de goede kant op lijkt te gaan, spoelt de regen alle vorderingen weg.

Moving mountains betekent: bergen verzetten. In dit lied klinkt het als trekken aan een dood paard. Normaal gebruik je het positiever, als iemand met veel inspanning iets schijnbaar onmogelijks voor elkaar krijgt. Een berg beweegt niet, staat al miljoenen jaren op dezelfde plek. Die krijg je onmogelijk in beweging.

Een berg beweegt niet? Kunstenaar Eva Spierenburg denkt daar anders over, sinds ze als een perio-

de doorbracht in een kunstenaars-verblijf in een afgelopen dorpje in een IJslands fjord. In de tentoonstelling in de Delftse kunstruimte 38cc hangt een reeks van drie verfijnde schilderijen onder de verzameltitlel *Moving as a mountain*. Bewegen als een berg, dus. Huh?

Spierenburg valt al een aantal jaar op met haar mooie, gevoelige installaties, schilderijen en sculpturen. Ze werd vijf keer genomineerd voor de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst; de laatste keer, in 2022, won ze. Haar werk is vaak erg persoonlijk, en tot nu toe stond het lichaam centraal.

Zo maakte ze tijdens haar verblijf aan de Rijksakademie sculpturen geïnspireerd op het dode lichaam van haar overleden moeder. En toen ze na het overlijden van haar vader een burn-out kreeg, legde ze in tekeningen de pijn in haar lichaam vast.

In IJsland wilde ze, zo vertelt Spierenburg in het gidsje bij *I can be a mountain*, de relatie tussen lichaam en landschap onderzoeken. Maar eenmaal daar was het landschap zo overweldigend, dat het de volle ruimte in haar tekeningen opeiste. Toch zie je verwijzingen naar lichamen terug in de tentoonstelling, ook in *Moving as a mountain*. De gloeiende lijnen en organische vormen op de schilderijen lijken op delen van een landschap, of een lichaam.

Sommige kunstenaars kunnen zich met bergen eindeloos vermaken. Zo maakte Cézanne maar liefst 36 schilderijen en 45 aquarellen van de Mont Sainte-Victoire. En de Libanees-Amerikaanse Etel Adnan (1925-2021) schilderde en tekende de Californische Mount Tamalpais in talloze kleurencombinaties en stemmingen.

Ook Spierenburg staaarde vanuit haar atelierwoning steeds naar

dezelfde bergen. Ze beschrijft hoe ze veranderen, door 'de rondwervende wolken, de lichtval, en de veranderende patronen in smeltende sneeuw en waterstroompjes'. Dus, stilstaan? Nee. Deze bergen bleken levende, veranderende, bewegende organismen.

In Spierenburgs schilderijen zie je die bewegingen terug: er stroomt water, er vloeit lava. Het zouden ook lichamelijke processen kunnen zijn, in close-up. Zie je vertakkingen van een stroom, of aderen? Kijk je naar een krater in een vulkaan, of naar een haarzakje?

Waar romanticus Usher het beeld oproept van een gevecht mens en natuur, laat Spierenburg zien dat die twee niet tegengesteld zijn. Zoals de scherfvorm van de schilderijen suggereert, zijn menselijke lichamen en bergen allebei kleine stukjes uit hetzelfde geheel.

Eva Spierenburg (38)

Titel: *Moving as a mountain (Still)*, *Moving as a mountain (Erupted)*, en *Moving as a mountain (Leaking)* (2024)

Onderdeel van: De solotentoonstelling *I can be a mountain*

Waar: 38cc, Delft, t/m 6/7.

KUNST

'uncertain' (2023). Aardse kleuren en materialen spelen een hoofdrol in Spierenburgs kunst.

Tussen de bergen in IJsland voelde Eva Spierenburg hoe ze onderdeel werd van het landschap. Met haar kunst probeert ze die unieke verbondenheid vast te houden.

ALS LICHAAM EN LANDSCHAP VERSMELTEN

Door Jeroen Bos

KUNST

Het gras leek groener, geluiden kwamen harder binnen en ze rook meer geuren dan ooit. Toen Eva Spierenburg vanuit IJsland terugkwam in Nederland, merkte ze dat haar zintuigen een stuk scherper waren geworden. Ze was een maand in een afgelegen dorpje aan een fjord geweest. Het was daar stil, met nauwelijks mensen, winkels en verkeer, maar wel een overweldigend landschap van bergen en zee.

Dat duurde wel even. 'Toen ik in IJsland aankwam en wegreed vanaf het vliegveld, was ik even teleurgesteld. Ik dacht: er is zo weinig te zien en alles is bruin. Pas later zag ik de nuances. Er zijn juist verschrikkelijk veel kleuren en je ziet bijvoorbeeld schitterende kristallen op de meest onmogelijke plekken. De weersveranderingen zijn soms extreem, met alle seizoenen in een dag. De bergen waarop ik vanuit mijn atelier uitkeek, zagen er telkens anders uit, door de wolken die eraan voorbijtrokken. Alsof zij gingen leven.'

Ruige omgeving
Spierenburg maakt schilderijen, installaties en video's, maar in IJsland heeft ze alleen getekend. 'Mijn ritme was dagelijks een paar uur wandelen en dan een paar uur tekenen', vertelt ze. Tijdens de wandelingen voelde Spierenburg zich steeds meer een deel van het

'moving as a mountain' (climbing) (2024), onder: Spierenburg tijdens de opbouw van haar solo-expositie in BRCC.

'Ik dacht: er is zo weinig te zien en alles is bruin. Pas later zag ik de nuances'

Kijk je naar een landschap of een verweerde huid? Tekenning #30 uit de serie 'sense of sediment', die Spierenburg in 2024 in IJsland heeft gemaakt.

landschap, zo ging ze erin op. 'Al tekenend verdween het lichaam naar de achtergrond en droog het landschap binnen', legt ze uit. 'In die ruige omgeving voelde het alsof ik als enkele persoon niet zo belangrijk meer was. Tegelijk begon ik de aarde als een levend lichaam te zien.'

Ze opent een kist en haalt er enkele tekeningen uit waarop het onderscheid tussen lichaam en landschap niet duidelijk te maken valt. Op een van de tekeningen kun je een gletsjer zien die traag van een berg schuift, maar ook flink gehavende huid. Een andere tekening laat aderen in gesteente zien, of zijn het toch bloedvaten? Door extreem in te zoomen, tot op celniveau, wekt Spierenburg de indruk dat je tegelijkertijd naar iets veel groter kijkt.

Zo ervaar ik het landschap, als iets wat ademt, stroomt en beweegt, net als ons lichaam. Het grote verschil is de tijd waarin ze

zich bewegen. Het tempo waarin een lichaam verandert is veel hoger dan dat waarin de aardlagen van een berg worden gevormd. 'Maar de gelijkenissen zijn opvallend en fascinerend, wil je maar zeggen. Zoals hoe zachte, traag groeiende mossen eeuwenoude rotsen bedekken, zoals vleses tijdelijk onze botten omhult.'

Met zo'n vijftig tekeningen in haar koffer keerde Spierenburg terug naar Nederland, waar ze zich realiseerde dat ze haar werk opnieuw moest uitvinden. 'Met de manier waarop ik tot dan toe had geschilderd, kon ik niet meer vangen wat ik wilde', legt ze uit. 'Vroeger schilderde ik op dunne doeken die niet veel bewerking konden hebben. Maar dit moest meer doorleefd worden.'

Ze verwisselde het delicate doek met papier in gegoten acrylhars. 'Daar kan ik organische vormen mee maken en veel langer op doorwerken, met meer detaillering.'

In Nederland realiseerde Spierenburg zich dat ze haar werk opnieuw moest uitvinden

De schilderijen die ze zo heeft gemaakt, voelen aards en tijdloos. Net als haar tekeningen zijn ze, in de woorden van curator Veerle Driessen, 'een visueel spel met schaal. Dat is hoe ze het overweldigende weet te vangen: de complexiteit van de wereld zit in de details.'

Een selectie van Spierenburgs schilderijen en tekeningen is nu te zien in expositieruimte 38CC, in Delft. De tentoonstelling heet 'I can be a mountain' en bestaat grotendeels uit werken die ze heeft gemaakt sinds haar verblijf op IJsland. Centraal staat de installatie *being earth*, een roestkleurige berg in een woestijn van rood zand. De berg heeft diepe groeven, alsof eroderende krachten er eeuwen op hebben ingewerkt. Uit het zand om de berg steken tientallen twijgjes.

'Toen ik weer in Nederland was en verder dacht over de aarde als lichaam, moest ik denken aan "de navel van de wereld", die ik ooit in Delphi heb gezien. Dat is een beeldhouwde steen die volgens

de oude Grieken het middelpunt van de aarde aangaf. Voor hen werd de aarde zo een persoon, met een navel. Ze noemden haar Gaia.'

Vloeibare wereld

Tegenover die letterlijk aardse installatie plaatst Spierenburg werken van glimmend textiel, dat soms op metaal lijkt. Op de doeken heeft ze patronen geborduurd. 'Het is als tekenen met de naaimachine', verklaart ze. Het werk *sense of sediment (dissolve)* is een spel van lijnen, die lijken te stromen rond een bolletje zeewier, waar je ook een kloppend hart in kunt zien. Het zit vol beweging en laat zien hoe Spierenburg zich af en toe voelt: als een onderdeel van een vloeibare wereld, waarin alles verandert en met elkaar verbonden is.

Nog sterker zit dat in het videowerk *being fluid*, dat ze op IJsland heeft gemaakt. Het is een close-up opname van waterplanten in een getijdenstroom. Met elke golfbeweging wiegen de planten ritmisch

Links: een detail uit 'sense of sediment (dissolve)' (2024); rechts: 'moving as a mountain (sinking)' (2025).

heen en weer, ogenschijnlijk telkens op dezelfde manier. Maar als je beter kijkt zie je dat elke beweging net anders is dan de voorgaande. Unieke herhalingen, al is dat een contradictio in terminis.

De golvende beelden zijn licht hypnotiserend. Spierenburg hoopt dat ze met deze film de kijkers, maar ook zichzelf, een beetje kan meevoeren in het gevoel van verbondenheid met het landschap dat zij zo sterk voelde op IJsland. Want terug in Nederland merkte ze tot haar spijt dat haar aangescherpte zintuigen weer vervlakten. 'Ik vind het in het dagelijks leven hier ook moeilijk die verbondenheid met alles en iedereen te voelen. Met mijn kunst en deze expositie probeer ik dat gevoel toch vast te houden en over te brengen.' 📍

TENTOONSTELLING

De expositie *I can be a mountain*, van Eva Spierenburg, is tot en met 6 juli te zien in 38CC, Delft.

FOTOS: KEVIN NIEUWENHUIS

Met elke golfbeweging wiegen de planten heen en weer, ogenschijnlijk op dezelfde manier

Eva Spierenburg, *I can be a mountain*, overzichts, 38CC Delft, 2022

‘Het ongrijpbare probeer ik te vergroten’ — In gesprek met Eva Spierenburg

Emma Wiersma

15.06.2025

feature

De muren van 38CC zijn beschilderd met klei, vanuit het plafond hangen dieprode strengen die doen denken aan aders en de muur heeft longen van witte twijgen gekregen. *I can be a mountain* van Eva Spierenburg is een installatie vol detail waar lichaam en landschap zich in elkaar omwentelen. Emma Wiersma spreekt met Spierenburg over rouw, de onvoorspelbaarheid van materiaal en de relatie tussen intimiteit en het universele.

38CC in Delft heeft een buik. In het midden van de zaal puilt een navel uit van piepschuim, door handen bekleed met modeleerpasta en marmierzand. Eva Spierenburg vertelt hoe de sculptuur is geïnspireerd op de omphalos — een navelsteen in de vorm van een berg in Delphi, die volgens de Griekse mythologie het centrum van de wereld was. Ze vraagt zich af wat zo'n personificatie van de aarde voor de verhouding tussen mens en natuur betekent. Ze noemt zichzelf geen klimaatactivist.

Bij de ingang hangt een andere sculptuur geïnspireerd op een plafondschildering uit Delphi. Een buik waar een ketting met kaarsen uit hing. ‘Het gaat om het idee dat je iets uit je lichaam buiten jezelf kunt plaatsen’ vertelt ze. Tijdens een residentie bij de Fish Factory in Stöðfarfjörður, IJsland, werd Spierenburg overrompeld door de natuur. Die verwondering en verbondenheid probeert ze terug te brengen in haar solotentoonstelling bij 38CC in Delft.

Spierenburg: ‘Ik bezocht IJsland voor het eerst toen ik op de Rijksakademie zat, waar ik *the ground and the lost head* (2016) mee naartoe nam om daar tentoon te stellen, een videowerk waarin voeten 60 kilo klei bewerken. Nu ging ik naar IJsland met het idee om het verband tussen lichaam en landschap te onderzoeken. Mijn zintuigen stonden op scherp. Al tekenend ontdekte ik hoe het lichaam verdween in de natuur. In het water dat in en uit de aarde stroomde, zag ik de aders en het water in onze lichamen. Waterdruppels drinken we en scheiden weer uit in zweet. De grenzen tussen lichaam en omgeving waren al poreus – hier werden ze vloeibaar.’

Twintig jaar eerder begon Spierenburg aan de studio Fine Arts aan de HKU, tien jaar later ging ze naar de Rijksakademie in Amsterdam. Ze won de Koninklijke Prijs voor de Vrije Schilderkunst in 2022. Haar werk werd onder andere aangekocht door het Centraal Museum in Utrecht maar bijvoorbeeld ook door het AMC. Ze werkt vanuit de binnenkant van haar lichaam, tekent in alle media, zoekt voorbij definitie en taal en vergroot het ongedefinieerde.

Emma Wiersma

Zijn er thema's of technieken die je op de kunstacademie al aanraakte en nog steeds doorklinken in je werk?

SHARE

Issue nr 1 feb-mrt 2025

THEMA'S

LICHAAM

MATERIALITEIT

NATUUR

ROUW

Eva Spierenburg

'Ik begon als schilder, en baseerde me toen vaak op foto's uit het nieuws. Als ik daar nu op terugkijk zat daar altijd iets van de menselijke identiteit in.

Na de kunstacademie was ik vooral bezig met het ont-leren van de academische benadering van schilderkunst. Ik liep al snel tegen de beperkingen van de verwachte uitkomst van een schilderij aan. Ik werkte autobiografisch en raakte geïnteresseerd in hoe identiteit wordt gevormd in de wisselwerking tussen mensen. Toen ik op de Rijksakademie zat, overleed mijn moeder die had geleden aan MS, mijn stiefmoeder overleed kort daarna. Die onbetrouwbaarheid van falende lichamen, ziekte, sterfelijkheid en de mentale consequenties daarvan, speelden een grote rol. Ik realiseerde me hoe dat invloed had op mijn eigen lichaamsbeeld, maar ook hoe mijn lichaam dat soort gebeurtenissen heeft meegenomen en opgeslagen. Door de aan- en afwezigheid van de lichamen om me heen, deed het thema "lijfelijkheid" zo zijn intrede in mijn werk.

Ook werd ik me heel bewust van wat het betekent om een moeder te hebben, ondanks onze slechte band. Er is altijd een bepaalde vervlechting als je dankzij iemands' lichaam bestaat. Het is een interessant principe hoe bepaalde invloeden die ervaringen op het lichaam hebben, ook door de generaties heen van lichaam naar lichaam worden doorgegeven en hoe dat voor identiteitsvorming zorgt. Het woord "trauma" neem ik daarbij niet in de mond, maar ik merk wel mijn lichamelijke alertheid bij bepaalde gebeurtenissen, of wanneer ik me schrap zet. Ik vroeg me af of identiteit verandert wanneer indringende herinneringen minder lading krijgen door bijvoorbeeld therapie. Ik zie het lichaam als een vat dat dingen verzamelt, van daaruit ontstaat het individu met een identiteit. Daar hangt de ontwikkeling van mijn werk ook sterk mee samen.'

Emma Wiersma

documenting the body (2020-2021), een dagboek vanuit de binnenkant van je lichaam, dat je maakte na het overlijden van je vader, was in verschillende tentoonstellingen te zien. Hoe was het om zo'n intiem bloot te stellen?

Eva Spierenburg

'Het is een van de weinige werken die ik niet snel zou verkopen. Ik geloof sterk dat juist in het meest intieme, het universele mens-zijn ligt: thema's als rouw, de eigen relatie tot het lichaam en trauma. In de tentoonstelling *drifting stones and a broken bird* (2021) in Kunstenlab, Deventer, toonde ik het werk op grootformaat. Bezoekers nodigde ik uit om een stuk klei te pakken uit een berg van vijfhonderd kilo, en iets uit hun eigen lichaam vorm te geven. Een jaar later vroeg ik bezoekers om hun lichamelijke ervaringen te tekenen in *tracing the body* (2022) tijdens de kunstmanifestatie CareFull in Utrecht. Ook sprak ik met Olympische sporters voor WARP Coup de Ville in Sint-Niklaas over hun lichamelijke beperkingen. Ik zag veel wervels en schouders; meerdere mensen tekenden spiralen. Door tekeningen kan je bepaalde gesprekken op een heel ander niveau voeren. Ik ben bijvoorbeeld spreker geweest bij UZ Gent: Denk Zorg. Hier liet ik een intuïtieve interpretatie van de vorm pijn zien. Tekenen is een middel om vorm te geven aan iets wat ik voel, zonder dat ik direct hoeft te snappen waar het over gaat of vandaan komt. Het is een andere taal. Ik zie mijn tekeningen dan ook niet als schetsen voor een ontwerp van iets anders. Het dagboek zal vanaf 27 september in het Stedelijk Museum in Schiedam te zien zijn, als onderdeel van de tentoonstelling gecureerd door Hanne Hagenars naar haar boek *Missen als een ronde vorm* (2023).'

Ik zie het lichaam als een vat dat dingen verzamelt, van daaruit ontstaat het individu met een identiteit.

Eva Spierenburg, I can be a mountain, overzicht, 3BCC Delft, 2025.

Eva Spierenberg

'Als schilder voelde ik me beperkt doordat ik te goed kon voorspellen wat er gebeurde als ik de verf op een bepaalde manier gebruikte. Mijn maakproces is een interactie met het materiaal, waarin ik een mate van onvoorspelbaarheid opzoek. Juist in het proces waarin het niet gaat zoals ik verwacht, merk ik dat ik tot een bepaalde essentie kom. Ik begin vaak met een losse tekening om gedachten of beelden op gang te krijgen. Door lagen over elkaar aan te brengen krijgt het werk een bepaalde mate van doorleefdheid. Voor *I can be a mountain* wilde ik graag werken met textiel en hout. Met een naaimachine kon ik tekenen in het textiel. Ik raakte gefascineerd door de beweging van de lijnen, hoe ze vertakken. Dezelfde lijnen volgde ik in de rode strengen die uit het plafond komen die geïnspireerd zijn op zeewier dat ik meenam uit Usland, dat gedroogd, een diep donkerrode kleur krijgt die doet denken aan aders of een navelstreng.

Tijdens de Chinese European Art Center (CEAC) residency in Xiamen in China vijf jaar geleden, raakte ik geïnteresseerd in het randgebied van tempels en spiritualiteit, het idee van het altaar, hoe een object betekenis krijgt door het te vereren en hoe het uitstellen van voorwerpen ze op gelijke voet zet. Terugkijkend heeft het denk ik te maken met betekenis toekennen aan materiaal. In deze installatie zoek ik juist de menselijke maat.

Ik heb een voorkeur voor materiaal waarin je mijn aanraking ziet. Zo kunnen mensen zich er met hun eigen lichaam toe verhouden. De afmeting van de werken hangt samen met de detaillering; grote werken hebben een andere manier van detail. Bij de serie *moving as a mountain* (2024-2025) kwam ik er bijvoorbeeld achter dat dit de maximale concentratiespan van het werk was voor de mate van detail die ik zocht. Ik tekende met de naaimachine om het werk te kunnen opschalen. Je zou kunnen zeggen dat het inzoomen op de poriën van huid, tegelijkertijd het uitzoomen op het universum is.'

Eva Spierenberg, *disappearance in slow motion*, Centraal Museum, 2019.

Eva Spierenberg, *the beginning and the rest*, RijksOPEN, 2015.

Emma Wiersma

Kun je iets zeggen over het moment wanneer je weet: zo moet het werk zijn, dit is waar het gebeurt?

Eva Spierenberg

'Vaak voel ik dat fysiek. Ik heb het wel eens benoemd als een soort buikpijn, een lichamelijke resonantie. Ik vermijd analyseren tijdens het maakproces. Achteraf komt het er op neer dat gedachten, gevoelens en theoretische kennis bij elkaar zijn gekomen.'

Emma Wiersma

Verandert de betekenis van je werk door verschillende tentoonstellingen heen?

Eva Spierenberg

'Een aantal jaar geleden benoemde ik mijn werk als een poging om iets te vangen. Nu zou ik het een "tijdelijke conclusie" noemen. *restore, remain* (2023) hing bijvoorbeeld eerder in het Drawing Centre in Diepenheim. Hier komt het motief van de buik terug, en het houtskoolpoeder sluit weer aan bij de transformatie van materie, maar ook bij de zwarte stranden van Usland. Hoe elementaire deeltjes een bepaalde kern hebben, maar in reactie met andere materialen transformeren, zo heeft mijn werk een kernbetekenis die redelijk vaststaat, maar in verbinding met anderen kan veranderen.'

Eva Spierenburg, moving as a mountain (clamping), 2024.

Eva Spierenburg, drifting stones and a broken bird, detail, Kunstenlab, 2021.

Eva Spierenburg, Centre Diep

Emma Wiersma

Ik heb het idee dat kunstenaars en schrijvers, vaak maken om grip op iets te krijgen, of om iets te definiëren in hun werk. Je zei dat je met tekenen een andere taal vindt, zonder grip te zoeken. Hoop je dat mensen die taal begrijpen?

Eva Spierenburg

'Ik zoek in het maken een soort fluiditeit tussen het herkenbare en het onherkenbare. Het ongrijpbare probeer ik te vergroten. Ik ben op zoek naar een vorm waar het werk meerdere dingen tegelijk kan zijn, zoals de twijgen uit de grond bij *being earth* (2024) bijvoorbeeld ook op haren lijken. Misschien kunnen mensen zich in die onbepaaldheid herkennen. De meeste mensen "begrijpen" door in hokjes te plaatsen, door het één af te scheiden van het ander. Ik zie "begrijpen" meer als je ergens toe kunnen verhouden. Daarom is mijn werk ook niet activistisch; er moet ruimte zijn voor twijfel. Activisme vraagt om een bepaalde stelligheid. Wel is het een vorm van aandacht geven aan iets wat speelt in mijn eigen leven, of in de maatschappij. Ik hoop vooral dat de bezoeker zich onderdeel voelt van een groter geheel.'

Het laatste videowerk *being fluid* (2025) in *I can be a mountain* toont een stuk water tussen de rotsen aan de kust van Usland. Zeewier wordt heen en weer gestuwd. 'Het doet me ergens denken aan de beweging in darmen, of slagaders' zegt Spierenburg. 'Elke beweging is hetzelfde, en toch weer anders.' Vanaf volgende maand zal Spierenburg zich via een studiebeurs van CrossYart verdiepen in wetenschappelijke basiskennis als aanvulling op de thema's waar ze de afgelopen maanden intuïtief mee bezig is geweest. 'Ik ben nieuwsgierig naar hoe elementaire deeltjes samen een landschap, lichaam, orgaan of steen worden. Ik wil weten hoe stenen en aardlagen worden gevormd door tijd en de elementen, hoe een druppel water zich concreet verplaatst van zee naar rivier, naar regen en naar zweet in onze poriën. Het gaat om een benadering van de wereld waarin wetenschappelijke kennis en intuïtie evenveel waard kunnen zijn. In mijn werk verteer ik die kennis en breng hem naar buiten om over de wereld te leren.'

I can be a mountain is t/m 6 juli te bezoeken bij 38CC in Delft.

22 juni om 15:00 vindt er een artist talk plaats met Eva Spierenburg en Veerle Driessen.

FD Persoonlijk

JIP HINTEN
(1994)

*Codirecteur
en curator 38CC*

In hartje Delft staat expositieruimte 38CC, waar Jip Hinten met haar collega Coen de Jong tentoonstellingen en activiteiten organiseert. Die zijn bescheiden van omvang, maar worden vaak lovend onthaald. Dat komt niet alleen door de kwaliteit van de kunst, maar ook doordat Hinten zo'n eigenzinnige en creatieve samensteller is.

Een voorbeeld is de expositie 'De geur van het internet', die was gebaseerd op een filmpje van een haai die hapt in een internetkabel op de zeebodem. Hinten en De Jong bouwden dat filmpje uit tot een afwisselende expositie over de fysieke aanwezigheid van internet in ons leven. Die was laagdrempelig, maar geïnteresseerd en vol ideeën.

'Ik ben tijdens mijn studie kunstgeschiedenis als stagiaire begonnen bij 38CC. Het greep me direct en ik ben nooit meer weggegaan', zegt Hinten. 'We vinden het belangrijk dat onze tentoonstellingen voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor voorbijgangers die wellicht minder vaak met kunst in aanraking komen.'

50 TALENTEN

“ WE VINDEN HET BELANGRIJK DAT ONZE EXPOSITIES VOOR IEDEREEN TOEGANKELIJK ZIJN, OOK PASSANTEN ”

Happy to hear you are doing fine, expositie 38CC, Delft, 2023, fotograaf William Ludwig Lutgens

Verleden en vooruitgang — in gesprek met Jip Hinten van 38CC

Kelly-ann van Steveninck 02.03.2025 feature

De charmante binnenstad van Delft huisvest 38CC, een expositieruimte voor hedendaagse kunst die zich tevens richt op de begeleiding van kunstenaars. De kunstruimte is sinds 2008 een begrip in de stad, toen zij werd opgericht door kunstenaar en grafisch vormgever Coen de Jong. Inmiddels heeft hij ondersteuning gekregen van co-directeur en curator Jip Hinten en werken zij samen als complementair duo aan de programmering. Kelly-ann van Steveninck gaat in gesprek met Hinten over deze samenwerking, de beginselen van 38CC en blikt vooruit over wat komen gaat.

38CC (het huisnummer van het eerste onderkomen was 38, de CC staat voor Creative Commons) werd 17 jaar geleden geïnitieerd door De Jong. Destijds stond het cultuur-historisch ingeklede Delft qua kunst voornamelijk bekend als stad van Johannes Vermeer en Pieter de Hooch: er was dan ook vraag naar een dergelijke plek voor hedendaagse kunst. De Jong nam dit ter harte en kwam met een plan. Zo werd 38CC geboren en begon hun bestaan in een creatieve broedplaats, waar zich ook onder andere architecten en fotografen bevonden, gevestigd in de oude gistfabriek. Het onderkomen was echter van tijdelijke aard: na een aantal jaar moest deze plaats maken voor de bouw van de spoortunnel. Na een tweede locatie, waar 38CC van 2010 tot 2018 programmeerde, betrokken zij het huidige pand aan de Papestraat.

Tussen de wisseling van locaties werd er een manifestatie ontwikkeld op verscheidene plekken in Delft onder de noemer *Gewoon Bijzonder*. Zo werkten ze in 2019 samen met historische peilers in de stad, waaronder de Oude Kerk waar *Narrow House* van Erwin Wurm te zien was, en Museum Paul Tietar van Elven waar werken van Koos Buster en Elise 't Hart werden getoond. 'Dit project bleek een groot succes, waardoor we onze zichtbaarheid in de stad konden uitbouwen,' aldus Hinten. Ook werd sneller dan verwacht een nieuwe locatie voor 38CC gevonden met behulp van de gemeente Delft, waardoor de manifestatie ook in de nieuwe ruimte op de Papestraat kon plaatsvinden.

De Jong kreeg in 2015 gezelschap van Hinten die begon als stagiaire. Door de kleinschaligheid van 38CC kreeg ze als stagiaire al veel verantwoordelijkheid. Zo werkte ze mee aan meerjaarsprogrammering en cureerde zij samen met Veerle Driessen in 2017 haar eerste tentoonstelling: *Pip & Pop*, het pseudoniem van installatie-kunstenaar Tanya Schultz. Hinten bleef jarenlang verwant aan 38CC als host en curator en werd in 2023 co-directeur. Het kleine team van 38CC zorgt ervoor dat de basis van het rennen van de kunstinstelling wordt gedekt door het duo met behulp van een vaste groep vrijwilligers, stagiaires en zzp'ers op projectbasis. De inhoudelijke wisselwerking tussen De Jong en Hinten, die op de dag af 37 jaar tussen hen tellen, blijkt een energieke dynamiek op te leveren. Waar De Jong, met zijn achtergrond als kunstenaar en ontwerper, vaker aangetrokken wordt tot minimalistische kunst, wordt Jip, die een academische achtergrond heeft, enthousiast van kleurrijke en filosofische werken.

SHARE

Issue nr 4 aug - sep 2

THEMA'S
KUNSTINITIATIEVEN
MUSEA

'(un)making it happen' (2025) 38CC Delft. Foto: Coen de Jong.

'(un)making it happen' (2025) 38CC Delft. Foto: Coen de Jong.

'(un)making it happen' (2025) 38CC Del

Het duo heeft voor 38CC dan ook een ontvankelijke lijn uitgezet in de programmering; ze willen steeds verder gaan met het openbreken van wat kunst kan zijn. Door een striptekenaar als Milan Hulsing te tonen, een gast-curator internetkabels in de ruimte te laten plaatsen en instrumenten van de TU Delft te lenen, wijken zij af van de geijkte paden. In 2022 startte het meerjarenprogramma *Het Museum van het Alsof*, een verwijzing naar de filosofie van Hans Vaihinger die de onderliggende structuren van het creëren van realiteit bevraagt. Het belang van fictie binnen de verwerving van kennis is voor 38CC een belangrijk uitgangspunt voor de tentoonstellingen. Fictie wordt onderzocht binnen de kunst, wetenschap en de samenleving, passend in een stad die onder andere bekend staat om de Technische Universiteit en Antonie van Leeuwenhoek. Binnen dit programma werden onder andere de octopus-huiden van Mette Sterre, fotowerken van Lisandro Suriel en de levensgrote poppen van William Ludwig Lutgens getoond.

De kwaliteit staat voorop, vertelt Hinten. Toch moet 38CC soms keuzes maken in de complexiteit van de werken om een zo breed mogelijk publiek aan te spreken: hoog conceptuele kunst zal men in de expositieruimte niet tegenkomen. Hinten en De Jong zoeken kunstenaars die vooral visueel tot de verwondering spreken, maar daarnaast verschillende lagen bezitten om de diepte in te kunnen gaan. De poppen van Lutgens verwarden sommige bezoekers, bleek uit ervaring, maar gevoelens van frustratie en verwarring kunnen juist ook interessant zijn. Het duo experimenteerde door de jaren heen met de toegankelijkheid van de ruimte, zowel in entree-kosten (de toegang is gratis, met een *pay as you like* systeem) als in de opzet van de tentoonstellingen. De zaaltteksten zijn recht voor zijn raap en muurteksten houden ze graag afzijdig. De informatie die de bezoeker krijgt moet hen prikkelen om zelf de werken inhoudelijke langzaam af te pellen.

Happy to hear you are doing fine, expositie 38CC, Delft, 2023, foto: William Ludwig Lutgens

De geur van het internet, expositie 38CC Delft, foto: Coen de Jong

De geur van het internet, expositie 38CC Delft, foto: Coen de Jong

Ieder jaar organiseren zij, naast grote solo- en groepstentoonstellingen van gevestigde kunstenaars, een korte expositie voor en door Delftenaren. In 2025 zal schilder Shani Leseman samen met middelbare scholieren, vak-cursisten en mensen met een verstandelijke beperking een grote tentoonstelling maken. Ook stellen Hinten en De Jong de ruimte structureel open voor verschillende initiatieven, zoals Bobbi's Summer School (een open call voor recentelijk afgestudeerde kunstenaars), *open mic* avonden met *spoken word* en salon bijeenkomsten, waar een groep jongeren zes weken de tijd krijgt om hun eigen workshop-evenement te organiseren. 'Deze terugkomende onderdelen binden het publiek aan 38CC en geven levendigheid aan de organisatie,' vertelt Hinten.

Mette Sterre, 'An Octopus Named If' (2023) 38CC Delft. Foto: Floorja Verschoor

Grootpraak, foto door Melke Driessen

Bobbi's Summer School

Het is vooral die binding tussen de stad en de ruimte die zwaar weegt voor het duo. De relatie met de stad is cruciaal, in programmatische en financiële zin. Na jaren te hebben moeten werken met een eenjarige subsidie kan het duo in 2025 uitkijken naar een meer duurzame ondersteuning vanuit de gemeente, van vier jaar. Naast meer financiële ademruimte staan er het komende jaar voor 38CC ook verschuivingen in de organisatie te wachten. In 2024 werd het oude bestuur, dat er 16 jaar zetelde, vervangen voor met name jonge aanwinsten. Oprichter van 38CC De Jong gaat in april een half jaar met verlof, waardoor Hinten tijdelijk kan gaan proefdraaien als solo-directeur en curator. Maar eerst opent midden februari de nieuwe tentoonstelling *(un)making it happen*, met kunstenaar Yoshinari Nishiki in samenwerking met het onderzoeksplatform Crossing Parallels. Met werk van onder andere Thomas Thwaites en Janne Schimmel zal er een kritisch vergrootglas worden gelegd op de consumeer en productie-drang van de mens.

De tentoonstelling [\(un\)making it happen](#) is nog tot en met 21 april te zien bij 38CC in Delft.

Kelly-ann van Steveninck
is kunsthistoricus met als specialisatie moderne en hedendaagse kunst

Hemd van het lijf Door Christine Leou

Nathan Douenburg

Waarom hier op de foto?
Hier, in expositieruimte 38CC, zal deze zomervakantie Atelier 38 van start gaan.

Wat is Atelier 38?
Tijdens Atelier 38 krijgen acht jongeren tussen de 15 en 20 jaar de kans om in een atelier aan hun eigen creatieve project te werken en daarbij coaching te ontvangen. Wij bieden gratis de ruimte, de coaching en de materialen aan. Dat laatste vond ik zelf erg belangrijk. We willen de deelnemers motiveren om nieuwe dingen te proberen. Dus geen goedkope acrylverf op A4'tjes, maar olieverf en papier van kwaliteit. Na afloop kunnen ze hun werk presenteren tijdens een expositie.

Hoe ontstond het idee?
Ik vond 'Bobbi's Summer School' altijd erg leuk - waarbij niet afgestudeerde kunstenaars hun werk presenteren en workshops geven voor kinderen tot 15 jaar. Voor de oudere leeftijdscategorie, 19 tot 24 jaar, ben ik toen het jongerenprogramma GenCC begonnen, waarbij jongeren zelf een salon kunnen organiseren waarbij het publiek ook kunst maakt. Er bleef alleen nog een doelgroep over, tussen de 15 en 20 jaar. Daarvoor hebben we Atelier 38 ontwikkeld. Het is eigenlijk een combinatie tussen de workshops uit Bobbi's

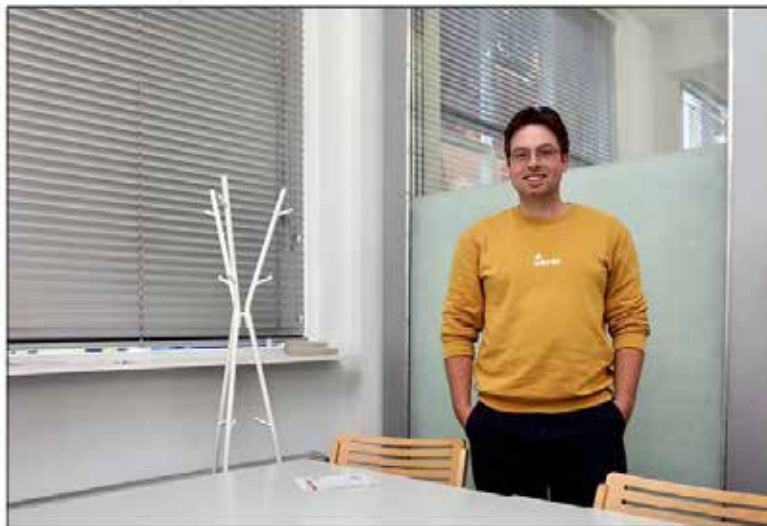

Foto: Koos Bommelé

Summer School en het nadenken, het presenteren en de thematiek van de salons geworden.

Hoe ziet het programma eruit?
Tijdens de eerste 3 weken volgen de deelnemers de zes workshops van Bobbi's Summer School. Vervolgens kunnen ze 3 weken lang werken aan hun kunstproject. Tijdens dat proces zal ik de deelne-

mers samen met een goede vriendin van mij, Helena Lagtenberg, van creatieve coaching voorzien. Zelf doe ik veel met fotografie, keramiek en ander fysiek werk. De deelnemers zijn overigens vrij om te maken wat ze maar willen - de enige regels zijn dat het werk presenteerbaar is en een bepaalde grootte heeft. Het is de bedoeling

Nathan Douenburg is ontwerper, jongerencoördinator bij expositieruimte 38CC en initiatiefnemer en organisator van Atelier 38.

dat ze echt, letterlijk en figuurlijk, ruimte in gaan nemen.

Blijft 38CC gewoon geopend?
Zeker, we zien het atelier ook graag als een verbindende ruimte tussen de stad en de makers. Bezoekers van de expositie kunnen een kijkje nemen in het atelier, een praatje maken en ze zijn natuurlijk van harte uitgenodigd om

naar de afsluitende expositie van Atelier 38 te komen.

Hoe ben jij zelf bij 38CC terechtgekomen?
Ik heb aan de TU Delft ontwerpen gestudeerd, waar ik nu de masteropleiding van doe. Ik liep een keer langs 38CC, klopte aan en vroeg of ik hier evenementen mocht organiseren. Dat mocht, en toen ben ik blijven hangen. Ik zal hier nog wel even blijven rondhangen, maar ik hoop dit jongerenprogramma de komende tijd duurzaam en houdbaar te maken. Ik vind het namelijk belangrijk dat jongeren hier ook in de toekomst terecht kunnen, en dat het echt iets van jongeren blijft - niet dat ik, wanneer ik 40 ben, hier nog steeds met een jongerenprogramma bezig ben.

Hoe kan men zich aanmelden?
Door een mail te sturen naar nathan@38cc.nl. Op de website, www.38cc.nl/atelier-38, kun je ook nog meer informatie vinden.

Als ik burgemeester van Delft was...

... zou ik op een terras zitten, zodat de mensen in Delft aan kunnen schuiven en ze kunnen vertellen over waar ze het wel of niet mee eens zijn. Ik zou ze graag leren kennen en naar ze luisteren.